

И Н Ф О Р М А Ц И Я

ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА АГРЕСИВНОТО ПОВЕДЕНИЕ ПРИ ДЕЦАТА ОТ ПРЕДУЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ ЗА КАЛЕНДАРНАТА 2012 ГОДИНА

Проблемите на агресивното поведение, които се появяват и стабилизират в предучилищна възраст - период на драматично познавателно, лингвистично и емоционално развитие – са важни за антисоциалното поведение в юношеската и зряла възраст.

Всички специалисти, които изследват насилието, са единодушни, че агресивността като качество на личността почти не се поддава на корекции при възрастния човек, докато детето на 3-4 години е изключително пластично и възприемчиво на влиянията на жизнените условия.

Основна цел, която си поставихме при разработването на програмата, беше: изготвяне на ефективен и устойчив механизъм и план за действие чрез реализиране на политики за превенция на агресивното поведение на децата от предучилищна възраст, ангажиране на родителската общност и утвърждаване на позитивни модели на поведение.

Работихме с разбирането, че процесът на възпитанието е единен и всеобхватен и ежедневно трябва да се работи по всичките му компоненти – естетическо, нравствено, патриотично, физическо.

Дейности по реализиране изпълнението на Програмата:

I. Повишаване квалификацията на директори, учители и помощно-обслужващ персонал.

1. Вътрешно-методическа квалификация и групови тренингови форми с учители и родители:

ЦДГ № 1 - “За децата с обич и разбиране” – семинар;

ЦДГ № 2 – “Игровата дейност за корекция на неконструктивното поведение и агресия на децата” – семинар;

ЦДГ № 5 – “Модели за решаване на конфликти” – тренинг, “Как да разговаряме с децата си?” – беседа;

ЦДГ № 10 – “Пътечки на детството” – фотоконкурс;

ЦДГ № 12 – “Техники за разрешаване на конфликтни ситуации” – тренинг;

ЦДГ № 19 – “Възпитание без шамар” – с обучители от Комплекс за социални услуги;

ЦДГ № 22 – “Агресивността и детето на нашето съвремие” – беседа;

ЦДГ № 23 - ”Как да не комплексираме децата си?” – лекция;

ЦДГ № 24 “Учителска агресия – какво е това?”, “Завистливите родители възпитават завистливи деца” – дискусия, тренинг;

ЦДГ № 25 – Седмица на приказката за доброто;

ЦДГ № 27 - „Агресивното поведение при децата – причини за появата и видове агресия, начини за преодоляване”;

ЦДГ № 28 – “Позитивно родителство”, “Техники за справяне със стреса” – беседа, тренинг;

ЦДГ № 30 – “Трудните деца – различаваме ли ги и защо са трудни?” – тренинг;

ЦДГ № 32 – “Всичко започва с атмосферата в семейството” – тренинг, “Приказка за доброто в сърцата” – издадена книга с включени 74 приказки, с участието на деца, родители и учители от детските градини в град Шумен;

ЦДГ № 34 – “Как да общувам правилно с детето?”, “Без стрес и агресия в професията на детския учител” – беседа, тренинг;

ЦДГ № 35 – “Неагресивна среда в детската градина” – лекция;

ОДЗ “Шурче” – “Детските игри без агресия” – лекция;

ЦДГ с. Сруйно – “Изграждане на неагресивна среда” – беседа.

2. Организиране и провеждане на научно-практическата конференцията “Превенция на агресивното поведение при децата от предучилищна възраст” - 8 и 9 ноември 2012 г.

Конференцията бе организирана от Община Шумен и Шуменски университет “Епископ Константин Преславски”, под патронажа на г-н Красимир Костов – кмет на община Шумен.

На форума се представиха общо 62 различни идейни проекти, добри практики, разработки и доклади в следните тематични направления:

“Детска градина и социална среда – фактори, влияещи върху агресивността на децата от ПУВ”

“Партньорството между родители и учители – модел за превенция на агресивното поведение у децата”

“Семейството – фактор за провокация и превенция на агресивно поведение при децата”

“Успешни политики за управление на агресията в предучилищна възраст”.

Научен ръководител на конференцията бе проф. д-р Лучиян Милков – УНСС, София.

Пленарни доклади изнесоха:

Живка Тонева – зам. кмет по култура, просвета и образование в Община Шумен - “Общинска програма “Превенция на агресията при децата от предучилищна възраст” – резултати и поуки”

Проф. д-р Лучиян Милков – УНСС, София – “Агресивно поведение на децата и пътищата за преодоляването му”

Доц. д-р Снежана Въчева – ШУ „Епископ Константин Преславски” - “Детската градина – фактор за провокация и редукция на агресията на децата”

Доц. д.ик.н. Красимир Марков Марков, ШУ „Епископ Константин Преславски” - “Агресивност. Агресивността при децата в предучилищна възраст”

В сборника бяха публикувани доклади на колеги и университетски преподаватели от 11 града в страната - София, Пловдив, Пазарджик, В. Търново, Русе, Балчик, Габрово, Добрич, Плевен, Севлиево, Шумен.

Споделеният опит в по-голямата част от детските градини в Шумен показва, че през този период успя да се изгради педагогическа технология, която да предложи конкретни решения на проблема за превенция на агресивното поведение, развитие на индивидуалния потенциал на детската личност и изграждане на социални компетенции на родители и учители. Основният модел на иновационно-внедрителската дейност включва няколко етапа:

1. Търсене на нови идеи /създаване на информационен фонд и анализ на получената информация; разкриване на иновационните потребности на съответната детска градина/.

2. Формиране на нововъденията /анализ и проектиране; апробация на иновационни идеи; анализ и изводи от апробацията/.

3. Реализация на нововъденията – мобилизиране на всички страни, засегнати от проблема за участие в експеримента.

4. Укрепване на иновацията и превръщането ѝ в модел на взаимодействие, съответстващ на “хуманистичната парадигма на съвременното обазование”.

На база горепосочените изисквания се разработи модел на педагогическа технология за изграждане на социални компетенции на учители, родители и деца и превенция на агресивното поведение по време на четиригодишното им взаимодействие в детската градина. /Даниела Стойнева, стр. 187, том II/.

Конференцията задоволи голяма част от потребностите и търсенията, които вълнуваха педагогическата общност, като даде повод за интересни дискусии и важни заключения. Тя беше поредното свидетелство за всеотдайността, с която учителите приемат своята роля в отглеждането, възпитанието и обучението на децата, защото предучилищният период е сензитивен и поради това създава най-добри условия агресивността на детето да бъде коригирана, за да не се превърне в трайна поведенческа характеристика.

3. Изнесени открити моменти през втория ден на конференцията /09.11.2012 г./ пред учители от шуменските детски градини и гости от цялата страна:

В ЦДГ № 12 „Смехорани“ на тема: “Да направим добро” - утвърждаване на детската индивидуалност, емпатия, разбиране и сътрудничество при реализиране на взаимодействие. Определяне на различни емоционални състояния и съотнасянето им в реална ситуация.

В ЦДГ № 24 „Светулка“ на тема: „Предай нататък” – проява на образно-конструктивно мислене и репродуктивно въображение. Формиране на умения у децата чрез хумора и въздействието на изкуствата да преобразуват деструктивния агресивен импулс в градивен.

В ЦДГ № 25 „Братя Грим“ на тема: “Малки художници - големи приятели” /в помощ на Марти/ - насочване вниманието на децата към

положителните аспекти от използването на ИКТ като контрапункт на агресивни примери в електронните медии. Възпитаване на милосърдие и положително отношение към дарителството като алтернатива на агресивни реакции.

В ЦДГ № 35 „Изворче” на тема: „Моите приятели” – изграждане на стремеж у децата за прояви на доброжелателност, разбиране и съобразяване с връстниците. Изграждане на позитивно отношение към другите деца и желание за взаимодействие с тях.

В ОДЗ „Щурче” на тема: „Психогимнастика в детската градина – практически игрови модели за въздействие върху децата” - преодоляване на бариерите при общуване, развитие на по-добро самопознаване, опознаване на другите, сваляне на психичното напрежение, създаване на възможности за личностно изразяване.

II. Реализирани дейности с деца /празници, педагогически ситуации, игри и др./

ЦДГ № 1 – “Децата на Европа”, “За децата с обич и грижа”

ЦДГ № 2 – “Урок по родолюбие”

ЦДГ № 5 – “Добрите думички”

ЦДГ № 10 – “Да се смеем заедно”

ЦДГ № 12 – “Заедно да бъдем добри”

ЦДГ № 19 – “Приказки за доброто” – концерт

ЦДГ № 22 – “На пикник в гората” – съвместно с родители и учители

ЦДГ № 24 – “Не правете като тях”, “Малкото голямо четене”

ЦДГ № 25 - Школа за християнски ценности, “Малките бъдещи скаути – бобърчета правят добрини”

ЦДГ № 27 – „Добрината от деца, за деца”, “С благодарност за Вас” - концерт

ЦДГ № 28 – “Карнавал със Слънчо”, “Есенна магия”

ЦДГ № 30 – “Прочети ми любима приказка”

ЦДГ № 32 - Концерт на сцената на Младежки дом – “Добротата ще направи света по-добър”, издаден диск “Урок по доброта”

ЦДГ № 34 – “Природата ни помага”

ЦДГ № 35 – През м. април детската градина за пореден път организира VI детски театрален фестивал “Коломбина” на сцената на Младежки дом, с участието на детски градини от община Шумен под надслов – “Заедно да бъдем добри”. Тази година с участие във Фестивала се включиха и по една детска градина от град Варна, гр. Върбица и гр. Нови пазар;

ОДЗ “Щурче” – “Спортът като алтернатива на агресията” – проект от Министерството на спорта

ЦДГ с. Черенча – “Къща на доброто”, “Ден на усмивката”

Постигнати цели:

- овладяване на ефективни модели за емоционален комфорт и стабилност у децата;

- обучение в ненасилие, чрез игри, развиващи култура на сътрудничество и мир;
- включване на алтернативни форми и обучителни модули по терапия - смях, изкуство, движения, интерактивни игри за превенция на агресивното поведение;
- създаване на условия за коопериране на детето с другите и изграждане на добри взаимоотношения на територията на детската градина;
- изграждане на умения за решаване на конфликти, водене на преговори, справяне със ситуации, свързани с агресивни прояви;
- формиране на асертивни себеутвърждаващи умения - детето да отстоява себе си, да изразява истинските си чувства и да зачита чувствата на другите;
- овладяване на техники за преодоляване на негативни чувства и емоции, развиване на доброжелателност и емпатия, демонстриране на отзивчивост към околните, проява на грижа, доверие и благодарност.

III. Реализирани дейности с родители

Според редица изследвания, посветени на агресивността у децата, семейството е основен катализатор на пораздаща се агресия в тях. През тригодишния период педагогическите екипи непрекъснато търсеха верния модел на работа с родителите, който да отговаря на техните потребности и да им даде възможност да осъзнаят ролята си, да разберат и преосмислят грешките си. В детските градини се утвърдиха действащи модели като – Родителски консултативен кабинет, Училище за родители, Компас за родители и др.

Аналогично анкетно проучване на това през 2010 година се проведе и в края на м. октомври 2012 година с 1260 родители. И при двете проучвания родителите посочват като главна причина за ранната агресия при децата като най-значими фактори, провокиращи конфликтността и непослушанието, недобрата семейна среда и ролята на медиите.

В анкетата от 2010 г. 82 % от родителите са сигурни, че детето им се чувства спокойно в групата, а за 2012 г. този процент е 96.

Категорично е становището за негативното влияние на компютърните игри и филмите с насилие. От 88 % за 2010 г. до 92 % за 2012 г. родителите считат, че те предизвикват желание за подражание.

Безспорно съвременният родител е информиран по много въпроси, но и в двете анкети се отчита необходимост от повече информация, свързана с детското възпитание.

Сред заложените приоритети при реализирането на общинската програма бе и задачата на общинска администрация да осигури и финансово обезпечи още 4 щатни бройки “психолог” в детските градини. Сега във всички детски градини в града работят такива специалисти, които консултират родителите и подпомагат дейността на учителите. От анкетите е видно, че 88 % от родителите са готови да ползват помощта на психолога при възникване на проблеми.

След тригодишна упорита работа на учители и директори от цялата община може да изведем следните вариативни практически модели за приложение в детската градина за превенция на агресивното поведение у децата в предучилищна възраст:

1. Стилът на учителя – модел на подражание.
2. Игрите /интерактивни, дидактични игри, симулационни, игри-драматизация и др./ като основно средство за превенция.
3. Художествената литература и различните видове творчески дейности. Арт терапия, музикотерапия и др.
4. Алтернативни форми за развиване на позитивни нагласи – спорт, туризъм, йога и др.
5. Интерактивни техники за преодоляване на негативни чувства и емоции – психогимнастика, смехотерапия и др.

Тригодишният период на програмата “Превенция на агресивното поведение при децата от предучилищна възраст” изтече. Многобройните дейности, срещите, както анализът и оценките показват сложността и актуалността на проблема, както и потребността той да е във фокуса на вниманието на тези, които са във всекидневен контакт с децата. Като оценяваме ценността на този етап от детското развитие и как той се проектира върху целият по-нататъшен живот на човека, всички ние, учители, родители, общество, трябва да го опазим като превърнем детската градина в институция, в която детето се чувства комфортно и емоционално защитено.